

**Pan  
Bolesław Świtała  
Wójt Gminy  
Popów**

### **Wystąpienie pokontrolne**

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 24 maja 2011 r. do dnia 27 czerwca 2011 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Popów za okres od 1 stycznia 2007 r. do 27 czerwca 2011 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym dnia 1 lipca 2011 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

#### **w zakresie dochodów z tytułu podatków:**

- *W latach 2007 – 2011 nieprawidłowo dokonywano czynności sprawdzających deklaracje na podatek od nieruchomości, określonych przepisem art. 272 pkt 1 lit. a i pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272 a, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu: sprawdzenie terminowości składania deklaracji, a także ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Powyższe stwierdzono w zakresie trzech podatników, będących najemcami lokali użytkowych w budynkach Gminy Popów. W szczególności:*
  - *nie ustalono podatku od nieruchomości podatnika, będącego najemcą lokalu w budynku stanowiącym własność Gminy Popów, na podstawie umowy najmu zawartej 15 listopada 1997 r. Przedmiotem umowy jest najem lokalu o powierzchni 9 m<sup>2</sup> z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej. Nie wszczęto postępowania podatkowego w celu ustalenia podatku i nie wezwano najemcy do złożenia informacji o nieruchomościach dla celów podatkowych. Ustalono, że w zakresie lokalu użytkowego, będącego przedmiotem umowy najmu podatek deklarował i płacił Urząd Gminy Popów, wykazując powierzchnię lokalu, jako część budynku związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. Było to niezgodne*

*z przepisem art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem, Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa lub z innego tytułu prawnego, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości.*

- *nie wyjaśniono zmian wartości budowli, wykazanych w deklaracjach złożonych przez podatnika o numerze konta 9110011. Podatnik wykazał w deklaracjach wartość budowli:*

- na 2007 r. w wysokości 2.679.160 zł,*
- na 2008 r. w wysokości 1.999.152 zł,*
- na 2009 r. w wysokości 1.997.245 zł za miesiąc styczeń, a po korekcie deklaracji, za miesiące II – XII, nie wykazano wartości budowli,*
- na 2010 r. w wysokości 1.946 zł,*
- na 2011 r. w wysokości 3.588 zł.*

*Podatnik wyjaśnił zmianę dotyczącą sprzedaży budowli w styczniu 2009 r., w związku z korektą deklaracji na 2009 r. W trakcie kontroli do podatnika skierowane zostało wezwanie do wyjaśnienia pozostałych zmian w zakresie wartości budowli.*

- *nie wyjaśniono różnicy między powierzchnią wynajmowanego lokalu wskazaną przez podatnika o numerze konta 170183 w informacji o nieruchomościach, a powierzchnią lokalu wynikającą z umowy najmu zawartej 15 grudnia 1997 r. Podatnik wykazał w informacji powierzchnię 40 m<sup>2</sup> w związku z wynajęciem lokalu, a w umowie najmu podano, że powierzchnia lokalu wynosi 51 m<sup>2</sup>. Lokal został wynajęty na prowadzenie działalności gospodarczej. Na podstawie informacji o nieruchomościach wydano decyzje podatkowe na lata 2007 – 2011, w których ustalono podatek od nieruchomości od powierzchni związanej z najmem wynoszącej 40 m<sup>2</sup>. W trakcie kontroli podatnik został wezwany do złożenia wyjaśnień i dokonano ponownie pomiaru powierzchni lokalu. W wyniku pomiaru ustalono, że powierzchnia użytkowa lokalu wynosi 36,35 m<sup>2</sup>.*

*Zadania dotyczące wymiaru podatku od nieruchomości wykonywał Inspektor ds. wymiaru podatków i opłat na podstawie zakresu obowiązków. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Paweł Hanus – Skarbnik Gminy Popów.*

### **Wniosek nr 1**

Dokonać analizy opodatkowania podatkiem od nieruchomości w latach 2007-2011 lokali użytkowych wynajmowanych przez Gminę Popów, a w przypadku stwierdzenia braku ustalenia bądź nieprawidłowego ustalenia podatku, podjąć działania w celu opodatkowania nieruchomości zgodnie z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a, art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 272 pkt 1 lit. a) i pkt 3, art. 165 oraz art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.).

## **Wniosek nr 2**

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Popów, w zakresie prawidłowego dokonywania wymiaru podatku od nieruchomości oraz czynności sprawdzających deklaracji na podatek od nieruchomości, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

### **w zakresie zamówień publicznych:**

- *W zakresie udzielenia w 2009 r. w trybie przetargu nieograniczonego zamówienia na zadanie „Budowa drogi gminnej ulica Wesola w Zawadach”:*
- *Ustalenia wartości zamówienia dokonano w oparciu o kosztorys inwestorski sporządzony w maju 2008 r., tj. 12 miesięcy przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia. Zgodnie z przepisem art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane. Wartość robót netto wg tego kosztorysu wynosiła 226.329,98 zł, co stanowiło równowartość 58.376,10 euro.  
Ponadto w protokole postępowania o udzielenie zamówienia błędnie podano wartość szacunkową w wysokości 336.870 zł, tj. w wysokości zaplanowanych wydatków na ww. zadanie. Ustalenia wartości w oparciu o kosztorys sporządzony w maju 2009 r. dokonał były Podinspektor ds. inwestycji. Podinspektor sporządził także protokół postępowania o udzielenie zamówienia. Protokół zatwierdził p. Bolesław Świtała - Wójt Gminy Popów.*
- *Zaniechano zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zmianie ogłoszenia o zamówieniu, pomimo dokonania zmiany treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia prowadzącej do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu. Naruszone tym przepis art. 38 ust. 4a pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, jeżeli w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego zmiana treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia prowadzi do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o zmianie ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych - jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.  
W trakcie postępowania o udzielenie zamówienia dokonano zmiany specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczącej warunku udziału w postępowaniu i dokumentów wymaganych od wykonawców. W specyfikacji z dnia 25 maja 2009 r. i w ogłoszeniu o zamówieniu wymagano aby wykonawca dysponował minimum jedną osobą posiadającą uprawnienia budowlane do kierowania robotami specjalności ogólnej. Natomiast w specyfikacji po zmianie wymagano od wykonawców dysponowania minimum jedną osobą z uprawnieniami budowlanymi do kierowania robotami specjalności drogowej. Zmienioną specyfikację zamieszczono na stronie BIP Gminy Popów w dniu 12 czerwca 2010 r.*
- *W postępowaniu Zamawiający zażądał od wykonawców dokumentów potwierdzających spełnianie warunków dotyczących posiadania doświadczenia oraz sytuacji ekonomicznej*

*i finansowej, tj. wykazu wykonanych robót budowlanych i polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia potwierdzającego, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, pomimo, że nie sformułowano warunków w tym zakresie oraz nie podano opisu sposobu dokonywania oceny spełnienia warunków. Zamawiający zażądał także od wykonawców dołączenia do oferty umowy regulującej współpracę podmiotów wspólnie występujących – umowy konsorcjum. Naruszono tym przepis art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), zgodnie z którym w postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania. Ponadto zgodnie z przepisem art. 23 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający może żądać umowy regulującej współpracę wykonawców przed zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego jeżeli oferta tych wykonawców została wybrana.*

- *Zaniechano zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, co było niezgodne z przepisem art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Stosownie do tego przepisu, jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.*

*Zadania w zakresie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia, w tym sporządzenia ogłoszenia o zamówieniu i specyfikacji istotnych warunków zamówienia wykonywał były Podinspektor ds. inwestycji, na podstawie zakresu obowiązków służbowych. Specyfikację oraz ogłoszenie o zamówieniu zatwierdził p. Bolesław Świata – Wójt Gminy Popów.*

*Zamówienia udzielono na podstawie umowy Nr 342-3/2009 zawartej 9 lipca 2009 r. Umowę w imieniu Gminy podpisał p. Bolesław Świata – Wójt Gminy Popów.*

- *W trakcie realizacji zadania „Budowa drogi gminnej ulica Wesola w Zawadach” dokonano zmian zakresu rzeczowego umowy nr 342-3/2009 zawartej 9 lipca 2009 r. bez zachowania formy pisemnej. Było to niezgodne z postanowieniami zawartej umowy oraz z przepisem art. 139 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem do umów w sprawach zamówień publicznych, zwanych dalej „umowami”, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Umowa wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej. Zgodnie natomiast z przepisem art. 77 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia.*

*Różnice pomiędzy zakresem robót zleconych a zakresem robót wykonanych dotyczyły robót ziemnych, wykonania podbudowy, wykonania krawężników. Ponadto z kosztorysu powykonawczego wynika też, że nie wykonano robót w zakresie warstw odsączających, wykonano natomiast nieprzewidzianą regulację studzienek.*

*W umowie ustalono, że wszelkie roboty nieobjęte umową, których nie można było przewidzieć, a których wykonanie jest niezbędne do zrealizowania przedmiotu umowy,*

wykonawca jest zobowiązany wykonać na podstawie protokołu konieczności potwierdzonego przez inspektora nadzoru i zaakceptowanego przez zamawiającego. Ustalono, że roboty te rozliczane będą na podstawie kosztorysów powykonawczych przygotowanych przez wykonawcę i zatwierdzonych przez inspektora nadzoru i zamawiającego, włączonych następnie do umowy poprzez aneks (§ 6 umowy). Ponadto w § 17 pkt 1 umowy ustalono, że zmiana postanowień umowy może nastąpić za zgodą obu stron wyrażoną na piśmie pod rygorem nieważności takiej zmiany. Pomimo zmiany zakresu rzeczowego, nie zawarto aneksów do umowy nr 342-3/2009 i nie sporządzono protokołów konieczności.

Zmiany nie spowodowały zwiększenia wynagrodzenia umownego.

Zadanie w zakresie realizacji inwestycji wykonywali pracownicy zatrudnieni na stanowisku Podinspektora ds. Inwestycji, na podstawie zakresów obowiązków służbowych.

Pracownicy na zajmowanym stanowisku podlegali p. Ewie Kardas-Bernaś – Sekretarzowi Gminy Popów.

- W toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego p.n. „Przebudowa drogi gminnej kl. „D”, przedłużenie ul. Kalwaryjskiej do skrzyżowania z drogą powiatową nr S2014 w Wąsoszu Górnym stwierdzono, że:
  - dokonano ustalenia wartości zamówienia 8 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, czym naruszono przepis art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z przepisem ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane,
  - dokonano zmiany przedmiotu zamówienia oraz jego realizacji, pomimo braku uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Powyższym naruszono przepisy art. 36 a ust. 1 oraz 36 a ust 5 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami istotne odstępienie od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę jest dopuszczalne jedynie po uzyskaniu decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Ponadto nawet nieistotne odstępienie od zatwierdzonego projektu budowlanego wymaga zmiany pozwolenia na budowę gdy dotyczy zakresu objętego projektem zagospodarowania działki lub terenu,
  - zaniechano przesłania do organu nadzoru budowlanego zawiadomienia o zakończeniu budowy, czym naruszono przepis art. 54 ww. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. W myśl przytoczonego przepisu do użytkowania obiektu budowlanego, na którego wzniesienie jest wymagane pozwolenie na budowę, można przystąpić, z zastrzeżeniem art. 55 i 57, po zawiadomieniu właściwego organu o zakończeniu budowy, jeżeli organ ten, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, nie zgłosi sprzeciwu w drodze decyzji,
  - nie zamieszczono ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych. Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8,

*zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych,*

*Zadania w zakresie dokonywania czynności związanych z udzielaniem zamówień publicznych powierzono Podinspektorowi ds. Inwestycji Urzędu, zgodnie z zakresem obowiązków służbowych, uprawnień i odpowiedzialności z dnia 01.09.2009 r.*

*Umowę Nr 342-11/2010 z dnia 1 marca 2010 r. na realizację zadania podpisał p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów.*

- *Nie przedłożono p. Pawłowi Hanusowi – Skarbnikowi Gminy Popów, celem złożenia kontrasygnaty, aneksu z dnia 30 kwietnia 2010 r. do umowy Nr 342-11/2010 z dnia 1 marca 2010 r. na realizację zadania inwestycyjnego p.n. „Przebudowa drogi gminnej kl. „D” przedłużenie ul. Kalwaryjskiej do skrzyżowania z drogą powiatową nr S2014 w Wąsoszu Górnym.*

*Zgodnie z przepisem art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.*

*Przekazanie umowy należało do Podinspektora ds. Inwestycji Urzędu Gminy Popów, zgodnie z § 14 obowiązującej w Urzędzie Gminy Popów Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo-księgowych wprowadzonej Zarządzeniem nr 5/2005 Wójta Gminy Popów z dnia 22 stycznia 2005 r.*

- *W zakresie udzielenia w 2010 r. w trybie przetargu nieograniczonego zamówienia na zadanie „Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 491 z drogą powiatową nr S 2066 na rondo w Popowie”:*
  - *dokonano ustalenia wartości zamówienia 21 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, czym naruszono przepis art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane;*
  - *nie zamieszczono ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych. Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych;*

*Zadania w zakresie dokonywania czynności związanych z udzielaniem zamówień publicznych powierzono Podinspektorowi ds. Inwestycji Urzędu, zgodnie z zakresem obowiązków służbowych, uprawnień i odpowiedzialności z dnia 01.09.2009 r.*

*Umowę Nr 342/44/2010 z 5 lipca 2010 r. na realizację zadania zawarł p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów przy kontrasygnacie p. Pawła Hanusa – Skarbnika Gminy Popów.*

### **Wniosek nr 3**

**Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Popów w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych**

oraz za realizację umów, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W dniu 11 maja 2010 r. zawarto porozumienie z Województwem Śląskim nr 54/KT/2010 w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadania pn. „Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 491 z drogą powiatową nr S 2066 na rondo w Popowie”, pomimo że Rada Gminy Popów nie podjęła uchwały w sprawie przyjęcia zadań z zakresu właściwości województwa.*

*Zgodnie z przepisem art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) do zadań wójta należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.*

*Zgodnie z przepisem art. 18 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) podejmowanie uchwał dotyczących przyjęcia zadań z zakresu właściwości województwa należy do wyłącznej właściwości Rady Gminy.*

*Również w dniu 11 maja 2010 r. zawarto umowę z Województwem Śląskim w sprawie pomocy finansowej udzielanej Województwu Śląskiemu przez Gminę Popów, pomimo że Rada Gminy Popów podjęła uchwałę w sprawie pomocy finansowej dla Województwa Śląskiego dopiero w dniu 12 listopada 2010 r.*

*Gmina Popów przekazała pomoc finansową w kwocie 260.269,00 zł w dniu 20 grudnia 2010 r. Do dnia 30 grudnia 2010 r. nie zostały zaplanowane żadne środki w dziale 600- „Transport i łączność”, rozdziale 60013- „Drogi publiczne wojewódzkie”, § 6630- „Dotacje celowe przekazane do samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”.*

*Środki finansowe zostały zaplanowane w budżecie Gminy Popów dopiero w dniu 30 grudnia 2010 r. na podstawie zarządzenia nr 90/2010 Wójta Gminy Popów w sprawie zmian w planie finansowym jednostek organizacyjnych Gminy Popów.*

*Zgodnie z przepisem art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.*

*Zgodnie z postanowieniami § 9 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Popów wprowadzonego na podstawie zarządzenia nr 16/2009 Wójta Gminy Popów z dnia 24 marca 2009 r. Skarbnik Gminy odpowiada m. in. za opracowanie projektu budżetu oraz dokonywanie analizy budżetu i na bieżąco informowanie Wójta o jego realizacji.*

*Porozumienie z Województwem Śląskim nr 54/KT/2010 oraz umowę z Województwem Śląskim w sprawie pomocy finansowej udzielanej Województwu Śląskiemu przez Gminę Popów w dniu 11 maja 2010 r. zawarł p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów.*

- *W 2010 r. zaciągnięto zobowiązanie finansowe w kwocie 43.659,74 zł na podstawie aneksu z dnia 30 kwietnia 2010 r. do umowy nr 342-11/2010 z dnia 1 marca 2010 r., zwiększającego wynagrodzenie wykonawcy z kwoty 292.851,00 zł do kwoty 343.645,74 zł przy realizacji zamówienia publicznego p.n. „Przebudowa drogi gminnej kl. „D” przedłużenie ul. Kalwaryjskiej do skrzyżowania z drogą powiatową nr S2014 w Wąsoszu Górnym, które nie znajdowało pokrycia w Planie Finansowym Zadań Inwestycyjnych na*

2010 r. Ponadto ustalono, że zrealizowane wydatki w dniu 2 lipca 2010 r. na podstawie faktury nr PRD-M/PP/18/2010 z dnia 2 lipca 2010 r. na kwotę 343.645,74 zł za wykonane roboty, przekraczały limit wydatków o kwotę 43.659,74 zł ustalonych w Planie Finansowym Zadań Inwestycyjnych na 2010 r.

Naruszono tym przepis art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem wójtowi gminy przysługuje m.in. wyłączne prawo zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy. Zgodnie z przepisami art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego, planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, wydatki powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Zgodnie z przepisem art. 211 ust. 4 ww. ustawy o finansach publicznych podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa.

W Planie Finansowym Zadań Inwestycyjnych na 2010 r. stanowiącym załącznik nr 4 do uchwały w sprawie budżetu gminy na 2010 r. przyjętej przez Radę Gminy Popów Uchwałą Nr 185/XXXII/2009 z dnia 28 grudnia 2009 r. zaplanowano wydatki na powyższe zadanie w wysokości 300.000,00 zł, które do dnia 30 grudnia 2010 r. nie ulegały zmianie.

Wykonanie uchwały budżetowej powierzono p. Bolesławowi Świtale – Wójtowi Gminy Popów. Zgodnie z przepisem art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) do zadań Wójta należy m. in. przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

Zadania w zakresie przygotowania projektu budżetu i jego analizy oraz bieżącego informowania Wójta o jego wykonaniu należały do obowiązków p. Pawła Hanusa - Skarbnika Gminy Popów.

Umowę Nr 342/44/2010 z dnia 5 lipca 2010 r. oraz aneks na realizację zadania zawarł p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów.

Fakturę nr PRD-M/PP/18/2010 z dnia 2 lipca 2010 r. na kwotę 343.645,74 zł zatwierdził do zapłaty p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów. Wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym i dyspozycji środkami pieniężnymi dokonał Główny Księgowy Urzędu.

#### **w zakresie wydatków budżetowych:**

- W okresie od kwietnia 2010 r. do grudnia 2010 r. dokonano wydatków budżetowych, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym przepisy art. 44 ust. 1 pkt 3 i 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.
- Nieprawidłowość stwierdzono w przypadku 43 wydatków o łącznej wartości 739.382,20 zł, poniesionych w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:



Dział 750- „Administracja publiczna”, rozdział 75095- „Pozostała działalność”, § 4170- „Wynagrodzenia bezosobowe”, na dzień 9 kwietnia 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 5.992 zł,

Dział 900- „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdział 90015- „Oświetlenie ulic placów i dróg”, § 6050- „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”, na dzień 20 kwietnia 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 8.613,79 zł,

Dział 754- „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdział 75412- „Ochotnicze Straże pożarne”, § 6060- „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”, na dzień 23 kwietnia 2010 r. przekroczone plan o kwotę 5.742,70 zł,

Dział 921- „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdział 92109- „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”, § 4210- „Zakup materiałów i wyposażenia”, na dzień 13 maja 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 3.374,53 zł,

Dział 921- „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdział 92109- „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”, § 6050- „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”, - na dzień 18 maja 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 4.965,41 zł,

- na dzień 20 maja 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 12.008,47 zł,

Dział 700- „Gospodarka mieszkaniowa”, rozdział 70005- „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, § 4210- „Zakup materiałów i wyposażenia”, na dzień 26 maja 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 18.072,85 zł,

Dział 754- „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdział 75478- „Usuwanie skutków klęsk żywiołowych”, § 4210- „Zakup materiałów i wyposażenia”, na dzień 1 czerwca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 6.186,81 zł,

Dział 754- „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdział 75478- „Usuwanie skutków klęsk żywiołowych”, § 4300- „Zakup usług pozostałych”, na dzień 1 czerwca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 3.294,00 zł,

Dział 010- „Rolnictwo i łowiectwo”, rozdział 01010- „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi”, § 6060- „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”, na dzień 10 czerwca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 16.311,48 zł,

Dział 400- „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”, rozdział 40002- „Dostarczanie wody”, § 6060- „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”, na dzień 11 czerwca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 15.000,00 zł,

Dział 921- „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdział 92109- „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”, § 4210- „Zakup materiałów i wyposażenia”, na dzień 11 czerwca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 2.750,90 zł,

Dział 700- „Gospodarka mieszkaniowa”, rozdział 70005- „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, § 4210- „Zakup materiałów i wyposażenia”, na dzień 21 czerwca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 26.852,09 zł,

Dział 700- „Gospodarka mieszkaniowa”, rozdział 70005- „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, § 4270- „Zakup usług remontowych”, na dzień 25 czerwca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 6.247,85 zł,

Dział 010- „Rolnictwo i łowiectwo”, rozdział 01010- „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi”, § 4530- „Podatek od towarów i usług VAT”, na dzień 1 lipca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 64.446,00 zł, na dzień 8 lipca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 125.089,11 zł,

Dział 750- „Administracja publiczna”, rozdział 75022- „Rady gmin”, § 4210- „Zakup materiałów i wyposażenia” na dzień 7 lipca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 4.547,40 zł,

Dział 921- „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdział 92109- „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”, § 6050- „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”, na dzień 15 lipca 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 10.256,39 zł,

Dział 400- „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”, rozdział 40002- „Dostarczanie wody”, § 6060- „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”, na dzień 10 sierpnia 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 16.700,00 zł,

Dział 600- „Transport i łączność”, rozdział 60013- „Drogi publiczne wojewódzkie”, § 6630- „Dotacje celowe przekazane do samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”, na dzień 20 grudnia 2010 r. przekroczone plan o kwotę 260.269,00 zł,

Dział 600- „Transport i łączność”, rozdział 60016- „Drogi publiczne gminne”, § 4300- „Zakup usług pozostałych”, na dzień 30 listopada 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 11.900,47 zł,

Dział 600- „Transport i łączność”, rozdział 60016- „Drogi publiczne gminne”, § 6060- „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych” na dzień 21 grudnia 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 5.449,99 zł,

Dział 600- „Transport i łączność”, rozdział 60016- „Drogi publiczne gminne”, § 4300- „Zakup usług pozostałych”, na dzień 23 grudnia 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 16.779,67 zł,

Dział 600- „Transport i łączność”, rozdział 60016- „Drogi publiczne gminne”, § 4300- „Zakup usług pozostałych”, na dzień 29 grudnia 2010 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 20.557,22 zł,

Dział 754- „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdział 75412- „Ochotnicze straże pożarne”, § 6060- „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych” przekroczone plan wydatków o kwotę 10.157,70 zł.

Dowody księgowe stanowiące podstawę do dokonania powyższych wydatków, pomimo braku zabezpieczenia środków w planie finansowym, zatwierdził do zapłaty p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów. Dyspozycję środkami pieniężnymi wykonali p. Paweł Hanus – Skarbnik Gminy Popów i Główny Księgowy Urzędu, składając podpis na dowodach księgowych.

W jednostce kontrolowanej nie wprowadzono procedur kontroli zarządczej dla zapewnienia terminowej i zgodnej z prawem realizacji wydatków, o których mowa w przepisie art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, w tym dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym wykonywał Główny Księgowy Urzędu. Referat Finansowy wykonywał zadania na rzecz przestrzegania równowagi i dyscypliny finansów publicznych zgodnie z postanowieniami Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Popów. Nadzór w tym zakresie należał do p. Pawła Hanusa – Skarbnika Gminy Popów, do którego zadań należało m.in. dokonanie analizy budżetu. Za prawidłową gospodarkę finansową jednostki odpowiedzialność ponosił p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów, stosownie do przepisu art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

#### **Wniosek nr 4**

Opracować procedury kontroli zarządczej dla zapewnienia terminowej i zgodnej z prawem realizacji wydatków, mając na uwadze przepisy art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) w związku z art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

#### **Wniosek nr 5**

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Popów w zakresie dokonywania wydatków zgodnie z planem finansowym, stosownie do przepisów art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

#### **Wydatki z tytułu wynagrodzeń:**

- *Zaniechanie udzielenia zaległego urlopu wypoczynkowego za lata 2008 - 2009 p. Bolesławowi Świtale – Wójtowi Gminy Popów w terminie określonym w przepisie art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, urlop powinien być udzielony najpóźniej do końca pierwszego kwartału roku następnego za rok poprzedni.  
Powyższe skutkowało wypłaceniem 14 grudnia 2010 r. z budżetu gminy ekwiwalentu za 69 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za lata 2008-2010 w kwocie 28.019,52 zł brutto dla p. Bolesława Świtale - Wójta Gminy Popów.  
W 2008 r. czynności z zakresu prawa pracy wobec Wójta Gminy wykonywał Przewodniczący Rady Gminy Popów a w latach 2009-2010 p. Teresa Buchlińska - były Sekretarz Gminy Popów. Zarządzeniem nr 37/2010 Wójta Gminy Popów z dnia 18 czerwca 2010 r. do dokonywania ww. czynności została upoważniona inspektor ds. organizacyjnych.*

#### **W zakresie dotacji:**

- *W 2010 r. przekazano dotację celową dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Popowie w wysokości 150.000,00 zł, pomimo że nie została zawarta umowa dotacji.  
Zgodnie z przepisem art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) zarząd jednostki samorządu terytorialnego, udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności:*
  - *wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację są przekazywane środki dotacji;*
  - *termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;*
  - *termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej, z tym że termin ten nie może być dłuższy niż terminy zwrotu określone w niniejszym dziale.**Dyspozycji środkami pieniężnymi dokonał p. Paweł Hanus – Skarbnik Gminy Popów, do wypłaty zatwierdził p. Bolesław Świtale – Wójt Gminy Popów.*

## **W zakresie długu publicznego:**

- *W umowie poręczenia z dnia 20 kwietnia 2010 r. udzielonego Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Zielony Wierchołek Śląska” z siedzibą w Kłobucku, nie wskazano terminu do jakiego poręczenie zostało udzielone. Zgodnie z przepisem art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) poręczenia są terminowe i udzielane do określonej kwoty. Zgodnie z postanowieniami umowy Nr KR-10-00535 bank udzielił w dniu 20 kwietnia 2010 r. kredytu Lokalnej Grupie Działania „Zielony Wierchołek Śląska” z siedzibą w Kłobucku, ostateczny termin spłaty kredytu przypadał na dzień 19 kwietnia 2011 r., zabezpieczeniem kredytu stanowiło poręczenie Gminy Popów. Umowę poręczenia z dnia 20 kwietnia 2010 r. ze strony Gminy Popów podpisał p. Bolesław Światała – Wójt Gminy Popów przy kontrasygnacie p. Pawła Hanusa – Skarbnika Gminy Popów.*
- *Zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości w terminie do 31 maja 2011 r. wykazu udzielonych w 2010 r. poręczeń i gwarancji, z wymienieniem podmiotów, których gwarancje i poręczenia dotyczą, wg stanu na 31 grudnia 2010 r. Naruszono tym przepis art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. e ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem, zarząd jednostki samorządu terytorialnego podaje do publicznej wiadomości w terminie do dnia 31 maja roku następnego, informację obejmującą m. in. wykaz udzielonych poręczeń i gwarancji, z wymienieniem podmiotów, których gwarancje i poręczenia dotyczą. Zadań w zakresie sporządzenia ww. wykazu nie powierzono w formie pisemnej pracownikom Urzędu Gminy Popów. Odpowiedzialność za powyższe ponosi p. Bolesław Światała – Wójt Gminy Popów.*

### **Wniosek nr 6**

Powierzyć pracownikowi Urzędu Gminy Popów obowiązek sporządzania i publikowania wykazów udzielonych poręczeń i gwarancji, z wymienieniem podmiotów, których gwarancje i poręczenia dotyczą, stosownie do przepisu art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. e ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

## **w zakresie gospodarki mieniem komunalnym:**

- *W umowie z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie sprzedaży działki nr 67/2 w Dąbrówce p. Bolesław Światała - Wójt Gminy Popów wyraził zgodę na zapłatę ceny po zawarciu umowy sprzedaży. W związku z powyższym naruszono przepis art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), zgodnie z którym cena nieruchomości sprzedawanej w drodze przetargu podlega zapłacie nie później niż do dnia zawarcia umowy przenoszącej własność. Kupujący uiścili na rzecz Gminy Popów kwotę 2.851 zł tytułem zapłaty części ceny kupna-sprzedaży przed zawarciem umowy. W umowie ustalono, że zapłata pozostałej części ceny kupna-sprzedaży w kwocie 25.961 zł nastąpi poprzez przełanie kwoty 25.961 zł z kredytu bankowego w terminie do dnia 4 stycznia 2011 r. Nabywcy dokonali zapłaty pozostałej części ceny dnia 31 grudnia 2010 r., tj. następnego dnia po zawarciu umowy.*

- *Nieprawidłowo sporządzono Informację o stanie mienia za 2010 r. Informacja zawierała tylko dane o zmianach w stanie mienia, nie zawierała natomiast innych danych wskazanych w przepisie art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, informacja powinna zawierać także:*

- *dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności,*
- *dane dotyczące: innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach oraz posiadania,*
- *dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania,*
- *inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia jednostki samorządu terytorialnego.*

*Wg stanu na 31 grudnia 2010 r. wartość składników majątkowych, wynikająca z ewidencji księgowej Urzędu Gminy Popów była następująca: konto 011- „Środki trwale”, – 29.389.507,77 zł, konto 013- „Pozostałe środki trwale” - 697.460,94 zł, konto 020- „Wartości niematerialne i prawne” – 82.155,40 zł.*

*Dochody uzyskane w 2010 r. z majątku Gminy zrealizowane przez Urząd Gminy Popów wynosiły: ze sprzedaży składników majątkowych - 29.530,80 zł, z najmu i dzierżawy – 79.621,88 zł, z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste – 566,64 zł.*

*W Informacji o stanie mienia nie zawarto także danych w zakresie mienia komunalnego ujętego w księgach rachunkowych jednostek organizacyjnych Gminy.*

*Przygotowanie informacji o stanie mienia powierzono w zakresie obowiązków Podinspektorowi ds. księgowości budżetowej. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawował p. Paweł Hanus – Skarbnik Gminy Popów. Informację o stanie mienia za 2010 r. zatwierdził p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów.*

#### **Wniosek nr 7**

*Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Popów w zakresie prawidłowego sporządzania informacji o stanie mienia komunalnego, stosownie do przepisu art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.*

#### **W zakresie rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi:**

- *Zaniechanie zaewidencjonowania przez kancelarię Urzędu Gminy Popów sprawozdań składanych przez jednostki oświatowe Gminy Popów. Naruszono tym postanowienia § 6 ust. 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 z późn. zm.), zgodnie z którym korespondencję przyjmuje kancelaria. Dotyczyło to rocznych sprawozdań Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowych jednostek budżetowych sporządzanych przez jednostki oświatowe Gminy Popów na dzień 31.12.2009 r., 31.12.2010 r. Powyższe sprawozdania bezpośrednio przyjmował p. Paweł Hanus – Skarbnik Gminy Popów. Na sprawozdaniach nie umieszczano daty ich wpływu do Urzędu. W Urzędzie Gminy Popów w latach 2007-2011 nie obowiązywały wewnętrzne procedury dotyczące przyjmowania i obiegu sprawozdań składanych przez jednostki oświatowe Gminy Popów.*

### **Wniosek nr 8**

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Popów w zakresie ujmowania w dzienniku korespondencyjnym otrzymanych dokumentów, stosownie do postanowień rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.).

### **W zakresie księgowości i sprawozdawczości:**

- *W latach 2009 – 2010 nie dokonywano na bieżąco zapisów w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Popów, dotyczących realizacji inwestycji „Budowa drogi gminnej ulica Wesola w Zawadach”. Nieprawidłowość stwierdzono w zakresie ujęcia w ewidencji księgowej faktury za realizację robót budowlanych oraz przeksięgowania wartości zrealizowanej inwestycji na stan środków trwałych.*

*Naruszono tym przepis art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.*

*Fakturę VAT nr FVS-60/2009/B z dnia 4 września 2009 r. na kwotę 207.339,45 zł, która wpłynęła do Urzędu Gminy Popów 10 września 2009 r., ujęto w ewidencji księgowej 18 grudnia 2009 r. Spowodowało to zaniżenie wartości zobowiązań niewymagalnych, wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 30 września 2009 r. Kontroli merytorycznej ww. faktury dokonano dopiero 18 grudnia 2009 r. i tego dnia dokument przekazano Głównemu Księgowemu oraz ujęto w księgach rachunkowych.*

*Wewnętrzny dowód księgowy, stanowiący podstawę ujęcia w księgach rachunkowych wartości drogi sporządzono dopiero 10 sierpnia 2010 r., pomimo że inwestycja została zakończona w 2009 r., a protokół odbioru końcowego robót podpisano 4 września 2009 r. Skutkowało to nieprawidłowym przedstawieniem danych w zakresie składników majątkowych w bilansie Urzędu Gminy Popów za 2009 r.*

*Kontroli merytorycznej faktury dokonał Podinspektor ds. inwestycji. Pracownik ten sporządził także dowód wewnętrzny przyjęcia środka trwałego.*

*W instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo- księgowych w Urzędzie Gminy Popów nie określono terminów dokonywania kontroli dowodów księgowych i przekazywania dokumentów pomiędzy pracownikami Urzędu Gminy Popów. Do zadań p. Pawła Hanusa – Skarbnika Gminy Popów należało opracowanie i aktualizowanie instrukcji obiegu dokumentów księgowych.*

### **Wniosek nr 9**

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące obieg dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Popów, w celu zapewnienia bieżącego ujmowania zdarzeń w księgach rachunkowych, stosownie do przepisu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68, art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W latach 2007 - 2009 nieterminowo zapłacono zobowiązania wobec Śląskiej Organizacji Turystycznej w Katowicach z tytułu należnej składki członkowskiej wraz odsetkami za*

zwłokę za okres od dnia 11 grudnia 2004 r. do dnia 22 kwietnia 2008 r. Naruszono tym przepis art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Gmina Popów przystąpiła do Śląskiej Organizacji Turystycznej w Katowicach, na podstawie Uchwały Nr 110/XVIII/2004 Rady Gminy Popów z dnia 29 czerwca 2004 r., na podstawie Uchwały Rady Gminy Popów Nr 146/XXIV/2004 z dnia 30 grudnia 2004 r. wystąpiła ze Śląskiej Organizacji Turystycznej. Powyższa organizacja wniosła pozew do sądu o zapłatę kwoty 5.000,00 zł z tytułu składki członkowskiej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2004 r. i kosztami procesu. Gmina Popów wniosła o oddalenie powództwa w części ponad kwotę 833,00 zł, którą zapłaciła w dniu 29 listopada 2007 r. po wniesieniu pozwu. W piśmie procesowym z dnia 31 marca 2008 r. Organizacja Turystyczna przyznała fakt częściowego spełnienia świadczenia w wysokości 833,00 zł i wniosła o zasądzenie ustawowych odsetek od tej kwoty i podtrzymała żądanie pozwu w pozostałym zakresie. Gmina Popów w dniu 23 kwietnia 2008 r. zapłaciła pozostałą kwotę 4.167,00 zł. Zapłaty odsetek za zwłokę w kwocie 1.679,59 zł dokonano w dniu 16 kwietnia 2009 r. na podstawie wyroku sądu.

Ponadto w 2009 r. zapłacono odsetki za zwłokę w łącznej kwocie 20,22 zł wobec Urzędu Skarbowego w Kłobucku z tytułu korekty rocznego sprawozdania PIT – 4 za 2008 r. oraz z tytułu korekty deklaracji w zakresie podatku od towarów i usług za styczeń 2009 r.

Za prawidłową gospodarkę finansową jednostki odpowiedzialność ponosił p. Bolesław Świtała – Wójt Gminy Popów, stosownie do przepisu art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), a następnie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

#### **Wniosek nr 10**

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Popów w zakresie terminowego regulowania zobowiązań, stosownie do przepisu art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

- W 2010 r. nieterminowo przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach miesięczne sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego i Rb-28S z wykonania planu wydatków jednostki samorządu terytorialnego za marzec 2010 r. oraz sprawozdania kwartalne Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za I kwartał 2010 r. Powyższe sprawozdania, przekazano w dniu 28 kwietnia 2010 r. tj. z 6 dniowym opóźnieniem. Naruszono tym postanowienia § 18 ust. 1i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz § 8 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

Zgodnie z treścią załącznika Nr 44 do ww. rozporządzenia z dnia 3 lutego 2010 r. termin składania miesięcznych sprawozdań Rb-27S i Rb-28S za marzec upływa nie później niż 22 kwietnia. Zgodnie z postanowieniami załącznika nr 7 do ww. rozporządzenia z dnia

*4 marca 2010 r. termin składania sprawozdań Rb-Z oraz Rb-N za I kwartał upływa nie później niż 22 dni.*

*Powyższe sprawozdania przygotował p. Paweł Hanus – Skarbnik Gminy Popów. Sprawozdania te zostały podpisane przez p. Pawła Hanusa – Skarbnika Gminy Popów i p. Bolesława Świtalę – Wójta Gminy Popów. Sprawozdania za kolejne okresy sprawozdawcze 2010 r. i za okres do 30 maja 2011 r. składane były terminowo.*

- *W sprawozdaniach kwartalnych Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń: za IV kwartał 2010 r. w wierszu F1. nie wykazano wartości nominalnej niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec okresu sprawozdawczego oraz za II, III i IV kwartały 2010 r. w wierszu F3. nie wykazano wartości poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym 2010 r. Zgodnie z postanowieniami § 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247) w części B sprawozdania w zestawieniu Poręczenia i gwarancje - należy wykazać m.in. potencjalne zobowiązania ciążące na jednostce z tytułu udzielonych poręczeń lub gwarancji, jak również zobowiązania wymagalne, które jednostka udzielająca poręczenia (gwarancji) musi spłacić za dłużnika (tj. beneficjenta umowy poręczenia lub gwarancji) w przypadku uruchomienia poręczenia (gwarancji), czyli realizacji umowy poręczenia (gwarancji). W zestawieniu wykazuje się: 1) w wierszu F1. wartość nominalną niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec okresu sprawozdawczego - wartość nominalną niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji rozumianą jako kwotę, którą poręczyciel (gwarant) byłby zobowiązany zapłacić, gdyby dłużnik, za którego udzielono poręczenia (gwarancji), nie dokonał spłaty zobowiązania samodzielnie. 2) w wierszu F3. wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym - wartość nominalną poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym, obejmującą łączną wysokość należności głównej oraz należności ubocznych, poręczonych lub gwarantowanych.*

*Powyższe sprawozdania jednostkowe sporządził Główny Księgowy Urzędu Gminy Popów. Sprawozdania jednostkowe podpisali Główny Księgowy Urzędu Gminy Popów oraz p. Bolesław Świtala – Wójt Gminy Popów. Sprawozdania zbiorcze zostały podpisane przez p. Pawła Hanusa – Skarbnika Gminy Popów i p. Bolesława Świtalę – Wójta Gminy Popów.*

#### **Wniosek nr 11**

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Popów w zakresie prawidłowości sporządzania kwartalnych sprawozdań Rb- Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. (korekta nr 1) sporządzonym w dniu 25 marca 2011 r. wykazano w pozycji D 17 – inne źródła przychodów po stronie wykonania kwotę 4.573.068,39 zł, która nie wynikała z ewidencji księgowej. Zgodnie z § 9 ust.1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów*



*z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Zgodnie z postanowieniami § 10 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) w sprawozdaniu o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego dane po stronie wykonania dotyczące przychodów z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych oraz przychodów z innych źródeł - wykazuje się w wysokości środków osiągniętych za lata ubiegłe, w tym, w odniesieniu do nadwyżki z lat ubiegłych oraz przychodów z innych źródeł, również kwotę uruchomioną na pokrycie deficytu. Zgodnie z przepisem art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi m.in. z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.*

*Ponadto ustalono, że w latach 2007 – 2011 nie prowadzono ewidencji przychodów i rozchodów budżetu wg podziałek klasyfikacji budżetowej.*

*Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz. 726 z późn. zm.) i postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.) określona została klasyfikacja przychodów i rozchodów według paragrafów klasyfikacji budżetowej.*

*Zadania w zakresie prowadzenia ww. ewidencji przychodów, rozchodów budżetu wg klasyfikacji budżetowej nie zostały powierzone pracownikom Referatu Finansowego Urzędu, ewidencję księgową budżetu prowadził Główny Księgowy Urzędu Gminy Popów. Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. zostało podpisane przez p. Pawła Hanusa – Skarbnika Gminy Popów i p. Bolesława Świtalę – Wójta Gminy Popów.*

## **Wniosek nr 12**

Przeanalizować prawidłowość ujmowania operacji dotyczących wykonania dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu w ewidencji księgowej Urzędu Gminy Popów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. oraz od 1 stycznia do 30 czerwca 2011 r., mając na uwadze postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861). W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie wykazania kwot w sprawozdaniach niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, sporządzić korekty tych sprawozdań oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, stosownie do

przepisów § 17 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r.

### **Wniosek nr 13**

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości o zasady ewidencji przychodów i rozchodów budżetu wg podziałek klasyfikacji budżetowej oraz zaprowadzić ewidencję w tym zakresie, mając na uwadze postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm. ) oraz przepisy art. 10 ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *Wójt Gminy Popów nie powierzył na piśmie p. Pawłowi Hanusowi – Skarbnikowi Gminy Popów obowiązków i odpowiedzialności w zakresie: prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Zgodnie z przepisami art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 249, poz. 2104 z późn. zm.) i art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych, jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie: prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Stosownie do przepisu art. 54 ust. 8 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przepisy dotyczące głównego księgowego stosuje się odpowiednio do głównego księgowego budżetu państwa, głównego księgowego części budżetowej oraz skarbnika (głównego księgowego budżetu jednostki samorządu terytorialnego). W trakcie kontroli, w dniu 6 czerwca 2011 r., p. Bolesław Świata – Wójt Gminy Popów powierzył p. Pawłowi Hanusowi – Skarbnikowi Gminy Popów ww. obowiązki i odpowiedzialność zgodnie z powyższymi przepisami.*

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.